

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav etnologie

Celetná 20
116 42 Praha 1
Tel.: +420 221 619 622, 625
E-mail: Leos.Satava@ff.cuni.cz

posudek na dizertační práci:

Sandra Kreisslová

Konstrukce kolektivní identity a kolektivní paměti v biografických vyprávěních českých Němců

Zejména v poslední dekádě se do roku 1989 opomíjené a tabuizované téma německé menšiny v České republice stalo v rámci společenskovedních prací výrazně frekventovanějším.. Vznikla řada dílčích studií, lokálních monografií a dalších textů zaměřených na fenomén sudetských Němců, německé kultury v Českých zemích a česko-německých vztahů. Předloženou dizertační práci S. Kreisslové tak lze chápat jako prodloužení zmíněné linie. To ovšem nijak neznamená, že by se jednalo o neoriginální text. Jeho osobitost dána nejen zaměřením na dosud v daném kontextu málo zmapovanou oblast Chomutovska, ale zejména pokud jde o formu zpracování spojující teoretickou rovinu etnicity, identity a kolektivní paměti s rešeršováním reálné situace ve sledovaném regionu.

Autorka navíc spojuje ve své práci dva aktuální společenskovední fenomény: tematiku dichotomie „my a oni“ s narativní koncepcí „*oral history*“. S pomocí těchto tematických rovin poukazuje i na dosud jen málo analyzované a často schematizované psychologické pozadí česko-německých vztahů.

S.. Kreisslová ve vstupní teoretické části prokazuje velmi dobrou poučenost, týkající se problematiky etnicity, identity či kolektivní paměti; stejně tak je možno konstatovat i autorčinu kvalitní znalost historického pozadí a soudobé situace německé menšiny v (zejména severozápadních) Čechách. Sledované fenomény jsou nahlíženy poučeně a i s využitím soudobých paradigmat.

Originalita práce však spočívá především v empirickém výzkumu. Ten je směřován zejména na zmíněné prvky identity/ethnicity, jež se autorka snaží postihnout, analyzovat a interpretovat. Uváděná sdělení jsou pozoruhodná a cenná; zvláště je třeba zdůraznit citovaná fakta o příslušnicích nejmladší generace německých autochtonů v ČR, v dosavadní společenskovední produkci velmi řídká. Verifikaci prezentovaných poznatků napomáhají i vzorně citované přepisy interview s informátory. Také výčet použité literatury je dostačující a reprezentativní, i když samozřejmě nemůže být plně vyčerpávající (chybí kupř. diplomová/dizertační práce I. Kotrbaté z poslední doby).

Ocenit je třeba i nejen velmi dobrou formální stránku práce, ale i její kultivovaný a čtivý styl.

Shrnutí: Studie S. Kreisslové „Konstrukce kolektivní identity a kolektivní paměti v biografických vyprávěních českých Němců“ vznikala systémově, s výrazným nasazením. Autorka se ve zvolené tematické krajině pohybuje zcela jistě. Ve své práci obsáhla velké množství (empiricky ověřených) aktuálních poznatků, jež jsou i dovedně analyzovány a interpretovány – svou výpovědní hodnotou tak přesahují pouhou dokumentační rovinu. Plně prokázala své schopnosti nejen při práci v terénu, sběru dat a jejich analýze a interpretaci, ale i v orientaci v relevantní literatuře a dalších informačních zdrojích.

Dizertační práci S. Kreisslové je tak možno plně doporučit k obhajobě.

Praha 4.8.2011

Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.

